

DISSERTATIO JURIDICA 1708, 8 ³²
De
EMPTIONE
VITALITII,

Quam
RECTORE HUIUS UNIVERSITATIS MAGNIFICENTISSIMO,
REVERENDISSIMO ET ILLUSTRISSIMO DOMINO,
DOMINO

PHILIPPO WILHELMO,
S. R. I. COMITE de BOINEBURG,

SACRÆ CESARÆ MAJESTATIS CONSILIARIO INTIMO &
CAMERARIO, nec non METROPOLITANARUM ECCL-
SIARUM, MOGUNTINÆ & TREVIRENSIS CA-
NONICO CAPITULARI SENIORE,
EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNTINI CON-
SILIARIO INTIMO, ac CIVITATIS TERRITORII que
ERFURTENSIS PRO-PRINCIPLE
DOMINO SUI GRATIOSISSIMO &c.

PRÆSIDE

DOMINO

RUDOLPHO HENRICO *Siegler /*

J. U. D. P. P. E. & Coll. Sax. DECANO.

placide eruditorum disquisitioni submitte

AUTOR & RESPONDENS

Henricus Caspar Harding, Hildeusius Saxo-
Saxonique Collegii Collegiatus

die 23. Maji Anno cl^o lcccviii. *Ed. H. H.*

ERFFURTI,

Typis Groschianis, Acad. Typogr.

27

4062

Dissertatio Juridica

EMPTIO VITALII

PHILIPPO WILHELMO
FRAT. COMITIS PALATINI

RUDOLPHO HENRICO SCHOEN

Henricus Galfridus Hilchen Saxo-

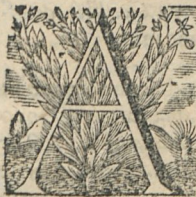
Saxonicus Collegii Collegium

1711
Jussu Collegii

TH. I.

Acturus de emtione vitalitii parum
circa exquirenda ipsius vocabuli in-
cunabula ero occupatus. Licet enim
illud magna horum voluptate capto
non omnino fortassis ab illo, quem
mihî proposui, alienum videri posset
scopo res tamen est proletaria & o-
tiosa prorsus quæstionis per ea quæ
adducit Eckholt *ad ff. tit. de Acquir. rer. dom.* Scholarum
enim potius umbras & Grammaticorum pulpita, qui ple-
rumque circa corticem versari saltem, ipsum vero nucle-
um aliis enodandum relinquere consueverunt, quam JC-
torum subsellia videtur redolere, quippe qui cum Seneca
non in folio saltem nec cum Cynico in dolio philoso-
phantes, veram non simulatam affectant philosophiam.
L. 1. §. 1. ff. de Just. Jur. nec voces enumerare, verum ip-
sius rei vim ac pondera appendere, ipsoque aded ope-
re potius, quam verbis philosophari professione suâ di-
gnum arbitrantur *arg. L. 17. de LL. L. 6. §. 1. ff. de verb.*
signif. L. 19. ad exhibendum. Unde missis illis etiam vel
brevibus saltem in præsentî notasse sufficiet, nihil aliud vi-
talitii emtione à nobis indigitari, quam emtionem ali-
mentorum ad vitam Alimentorum autem nomine omnia

ea intelligenda esse existimo quæ in victu amictu, & habitatione, de qua tamen *vid. L. 8. §. 12. de transact.* consistunt, ac sine quibus corpus ali nequit *L. 6. de alim. & cibarij. legat. l. 43. §. 234. §. 2. ff. de verb. signific.* De qua quidem emtionem cum nostrum differendi sit propositum, ad emtionem vitalitii, cum merito, omnis, quæ de re aliqua suscipitur institutio à definitione debeat proficisci, ut exinde quid illud sit, de quo disceptetur intelligi queat juxta illa quæ eleganter monet *Cic. lib. 1. de officio, cap. 2. circa fin.* me accingo delineandam.

TH. II.

Illam itaque vitalitii emtionem describo, quod sit contractus consensualis *§. un. J. de Oblig. quæ ex consensu quo voluntate liberrimâ L. 16. C. de jure deliberandi L. 11. C. de Contrah. emt. L. 5. C. de oblig. & action.* partes inter se conveniunt de præstandis alimentis ad vitam pro certo pretio. Contractum eum esse consensualem, non est cur multis evincere conntar argumentis, cum Achillei istar esse queat *§. un. J. de Oblig. & action. L. 1. §. 2. ff. de rer. permut.* Emtionis hujus divisiones quod attinet eadem occurrunt variæ, quas ipsas tamen, cum & aliis emtionum speciebus sint communes silentii potius populo involvere, quam in ad ducendis istis operam navare placet, nisi quod eandem ab accidenti in diuturnam & minus diuturnam dispescere licet, quæ autem isto nomine gaudeant, cum ipsius vocis significatio satis declaret, nec circa illas sollicitus ero explanandas.

TH. III.

Sed tactis summo & quasi per indicem illis, quæ quidem tam circa delineandam quam distribuendam hanc vitalitii emtionem notatu digna occurrere sunt visâ, pro-

tinus

tinus ad ejusdem originem me confero evolvendam. Illam itaque quod attinet, ad jus gentium ex quo pleraque contractum genera introducta esse docet, §. 2. *J. de jur. nat. gent. & civ. l. 5. ff. de just. & jure L. 1. §. 2. ff. de contrab. emt.* referendam esse censeo. Ulu quippe exigente & humanâ necessitate, quæ quidem haud pars infima juris gentium §. 2. *J. de jur. nat. gent. & civ.* ea introducta. Homo enim absque auxilio sibi similiarum servari impotens. *vid. Pufendorf. de Offic. hom. & civ. cap. 3. §. 7.* cum ipse ea sibi comparare, quibus ad quotidianum usum indiget, haud posset, nec tamen dominiis distinctis *L. 5. ff. de just. & jure alteri suum auferre liceret L. 11. ff. de R. Jur. §. 2. J. de his qui sui vel alien. jur. sunt. arg. §. 1. J. de rer. divis.* quo humanæ indigentia pariter & vitæ sustentationi succurreretur fuit opus. Sublatâ inde difficultate permutationis, origo cœpit emendi vendendique, *L. 1. ff. de contrab. emt.* gentesque ad societatem stabilendam, quæ certe interiret, nisi mutua sibi invicem præberent auxilia, plerumque enim quod uni superest deest alteri *L. 1. pr. ff. de contrab. emt.* cuique liberam necessaria quavis comparandi arbitrium concesserunt, indeque passim etiam alimentorum emtio facta, ab iis potissimum videtur, qui eo satius hâc ipsa, sibi vitæque suæ prospectum iri existimaverunt.

TH. IV.

Quod ipsum etiam eo magis fuit probandum, quo majus conservandæ societatis humanæ, cujus quidem cujusvis hominis ingenium est studiosissimum, *vid. Grot. de jur. Bell. & Pac. in Prolegomen. §. 16.* studium inde elucescit, adeo ut etiam fœdera legis naturalis violasse censendus sit, qui æquo pretio ab alimentorum emtione proximum ar-

cere audeat, cum ne in summa quidem frumenti penuria alimentorum emtio iuste queat prohiberi imo nec peregrini semel admissi in tali urgente necessitate expelli queant, cum commune malum communiter sit tolerandum prout videtur *Grot. lib. 2. cap. 2. §. 19.* Prohibens autem istam alimentorum emtionem, ut contra jura nobis innata, ita etiam contra data peccasse censendus est, cum illa cuiuslibet de re sua disponendi relinquunt arbitrium *L. 21. C. Mandati.* ita ut etiam re sua abuti liceat *L. 2. §. 11. ff. de heredit. petitione.* Accedit ad hoc quod emtio ista fiat nulla lege prohibente. Nihil enim iniusti quicquam continet. Hoc enim si esset, nulla prorsus esset, siquidem actus contra prohibitionem legis perpetratus ipso jure nullus *L. 5. C. de LL.*

TH. V.

Visa nunc emtionis hujus iustitia personarum contrahentes sese sistunt considerandas. Parum quippe est jus nosse, si personarum quarum causa illud jus constitutum ignorentur *§. fin. J. de jur. nat. gent. & civ.* Duo autem cum contractus hujus sint fulcra, voluntas nimirum & intellectus, ideo etiam apparet hanc non destitutos ad celebrandum istum merito esse admittendos. Quid itaque de infante, quid de furioso sit tenendum *§. 8. §. 9. de inutilit. stipulat. §. 1. J. quibus non est permiff. fac. testam. §. 2. J. quibus alien. licet vel non L. 5. de R. J. L. 189. de R. J. L. 15. ff. de solut. L. 28. pr. ff. de pact. satis declarant. Videlicet quod nullum negotium recte peragere queant *pr. J. de auctorit. tut. §. 4. de Curat.* Sicuti itaque nullum negocium recte gerunt ita nec hanc emtionem, quam ipsam etiam nec filiusfam. cum parente suo potest celebrare per *§. 4. J. de inutil. stipul. L. fin. C. de impuber. & aliis substitution. L. 4. ff. de judic. arg. §. 6. J. de**

J. de nox. action. Pater enim ex naturali ratione ad alendum ex se genitum est obstrictus *L. 6. ff. de alend. & agnosc. liber. & L. 4. L. 5. C. de alimentis pupillo præstandis* licet cum potestate suæ nexibus liberaverit *L. 5. §. 1. ff. de al. & agnosc. lib.* Alere vero debet eum donec vel ipse operis decentibus semetipsum alere *Carpz. Jprud. consistor. lib. 3. de 81. n. 1.* aut aliunde vivere queat *Carpz. P. 2. const. 10. d. 18. n. 6 & seqq.* Quid si itaque filius habeat unde se alere queat? tamen emtionem hanc non subsistere certum est. Licet enim habeat, unde vivat, filiusfam. tamen haud esse desinit, jurisque illa dispositio, vinculumque unitatis remanente illo in sacris paternis stabili nexu manet copulatum. Aliud tamen dicendum si peculium castrense habeat. Cum enim in illo pleno gaudeat dominio *L. 6. C. de bon. que liber. L. 2. ff. ad Sc. Macedon. L. 15. ff. de castrens. pecul.* quidni etiam de peculio castrensi ratione alimentarum per integrum vitæ curriculum præbendorum cum patre contrahere possit.

TH. VI.

A liberis ad conjuges, cum inter eos, si non tanta, similitamen quædam observantia est devolvor, numque inter illos emtio hæc locum habeat paucis erit expendendum. Sunt qui negativam, sunt qui affirmativam amplectuntur, nobis res ipsa quidem distinctione quadam videtur determinanda. Aut enim maritus uxorem in matrimonio accepit dotatam, aut in indotatam. Si dotatam constante matrimonio hæc emtio vix sibi vindicare potest locum, quoniam dos pro sustinendis matrimonii oneribus quo & alimentatio pertinet, *vid. Laut. comp. jur. p. 347.* pro qua tacitam ei concedit hypothecam *Struv. exercit. 26. th. 14.* maritum transfertur *L. 3. L. 7. pr. ff. de jur. dot.* Si indota-

dotatam, siquidem illud factum nullâ dote promissâ neces-
saria quoque alimenta eidem præbere, maritalique affecti-
one uxorem suam prosequi tenetur. Licet enim dos muli-
eri detur, ut facilius inveniatur maritum *L. 2. ff. de jur. dot.*
tamen conjugium absque dote consistit *L. 3. ff. de jur. dot.*
L. 30. ff. de reg. jur. & mulier dote nullâ constitutâ perso-
nam suam pro dote dedisse intelligitur *Gail. lib. 2. obs. 87.*
num. 1. Si itaque maritus damnum sentit sibi imputet
L. 203. ff. de R. J. ægreque hoc passu cum uxore sua istam
contrahere erit permissum.

TH. VII.

Aliter tamen res sese habere videtur, si promissa qui-
dem dos sit, non tamen exsoluta. Ad quam quidem solven-
dam juris necessitate pater est obstrictus *L. 19. ff. de jur. dot.*
ritu nupt. ni filia in scio patre nupsit. Cum enim dos & pro-
pter maritum *L. 2. ff. de jur. dot.* & loco alimentorum detur
Gail. lib. 2. obs. 25. n. 9. filia autem nubendo jam tum utrum-
que sit consecuta dotis etiam cessat petitio, *Gail. cit. loco.*
Quod si itaque hoc casu dicendum quod res est, celebrari
eandem posse affirmandum erit. Cum enim maritus dote
constitutâ quidem, conjugio tamen inuito; non exsolutâ,
uxorem suam ædibus suis exterminare parentibusque re-
mittere queat per ea quæ adducit *Gail. lib. 2. obs. 87. n. 7.*
quis dubitaret, quin ad concordem servandum torum vi-
tandaque alterna jurgia lecti cum marito emtionem hanc
celebrare queat, cum & alias omnia negocia inter conjuges
licite intri queant donatione excepta ne conjugalis inter
eos sit venalis amor *L. 1. §. 2. ff. de donat. inter vir. & uxor.*
Qui quidem metus cum in extraneo cesset eidem donare
haud prohibentur quamvis donatio ab ipsis profecta ob te-
nacissimum genus mulierum miraculis forsitan esset ad-
scri-

scribenda *L. 4. ff. de Donat.* Sed quid in dote confessata? Dotem cum non scriptura instrumenti dotalis, verum numeratio faciat *L. 1. C. de dot. cauta non numerata*: uxori incumbit affirmanti esse exsolutam §. 4. *J. de legat L. 21. ff. de probat. L. 2. C. de edendo* qua quidem legitime factâ cessat emtio sin minus cum sola confessio & cautio mariti de solutione dotis non sufficiat, imo post contractum matrimonium in fraudem legis facta & simulata præsumat per ea quæ adducit *Gail. lib. 2. obs. 81. n. 3.* ista emtio locum poterit obtinere.

TH. VIII.

Omnes nisi facultate contrahendi destitutos contractum hunc celebrare posse supra fuit memoratum. Cum itaque habito certo respectu personæ illustres inque excelsioris fortunæ gradu constituti ab emtione celebranda arceantur *L. 3. C. de commerc. & mercator.* quæstionis est an etiam ab emtione vitalitii hujusmodi personæ sint arceandæ. Dubitandi rationem primam *Lex citata*, afferre videtur. Verum enim vero ad illam cum *Stryck ad Laut. p. 484.* respondeo. Legem istam intelligendam esse non de quavis emtione verum saltem de mercatura viliori nec non de emtione negotiatoria lucri inde percipiendi causâ instituta cum ejusmodi quæstui operam navare, egregiis quas sustinent, illorum personis parum decoris, imo opprobrii non nihil afferre videatur. Licet apud Venetos (qui tamen nobilitatem suam omnibus præferunt adeo ut regem Galliæ quondam maximo honore affecturi in censum nobilium coadoptandum esse existimarent) longe aliud plane observari nobilissimaque prosapia natum negotiationem exercere legamus relatum.

TH. IX.

Altera dubitandi ratio tam in rubro ex quo æque argumen-

B

gumen-

gumentum ac ex nigro deducitur, ita ut etiam legum statutorumque rubricæ ad decidendas causas queant allegari si oratione perfectâ, quæ ut plurimum ex particula *Ut & Necognoscitur* gaudeant *vid. Hammel de action. in proem.*) quam in nigro *L. 2. C. ne liceat patrocinium potentibus* fundare se videtur. Expressis enim lege istâ cautum est verbis ut actiones suas cedens in potentior, quo non solum cedente, sed etiam debitore cesso potentior designatur. *Brumm. de cessio action. cap. 7. num. 20.* crediti sui sustineat jacturam redimens vero ob voracitatem apertam pœna afficiatur arbitria. *Vid. Sand. de action. cess. c. 4. n. 6.* Legis itaque istius argumento in dubium quodammodo vocari posset, an, perinde ut actionis in potentiore ita vitalitii etiam emtio locum habere nequeat. Verum rem ipsam ponderans diversa plane hic subesse negocia, adeoque diversimode etiam respondendum esse facili deprehendit negotio. Cedentis enim dolus redimentis vero hic coercetur voracitas utrumque cum in nostra cesset emtione aliud etiam erit dicendum. Unde quin vel cum ipso contrahi queat principe haud dubito cum iste in contractibus utatur jure privatorum *Ziegler. de Jur. Maj. lib. 1. cap. 77. §. 1. seqq.* omnesque suos actus à justitia poli & soli cupiat regulari *Gail. lib. 1. Obs. 14 n. 6.* nisi quod fas & æquum est placere possit cum omnia jura in pectoris sui scrinio habeat recondita *L. 19. C. Testamentis.*

TH. X.

Postea quam nunceas personas contemplati sumus quæ emtionem vitalitii celebrare possunt, methodi ratio exigere videtur ut ad eas quoque personas sermonem nostrum dirigamus quibus cum hic contractus queat celebrari. Equidem

quidem cum ex jure gentium descendat *arg. §. 2. J. de J. N. G. & Civ.* eundem etiam cum omnibus quibuscum juris gentium est communio *arg. §. 1. J. de J. N. G. & vid. Grot. lib. 2. cap. §. 18. & 19.* iniri posse erit affirmandum Dubium tamen quodammodo videri poterat an inter Judæos & Christianos celebrari posset ex recessu imp. de anno 1551. s. diesen zu begegnen. Es soll auch kein Christe nec non ex ordinat. polit. de anno 1577. tit. 20. s. Es soll auch kein Christe ubi sub pœna jacturæ Christiano actionem contra Christianum competentem vendere interdicitur Judæis. Verum cum hic quoad actiones speciale saltem statutum quod ultra terminos non extendendum *arg. cap. 15. de R. Jin 6to.* aliud hic erit dicendum. Inprimis cum hoc ipsum etiam saltem procedat si judæi non in numerum civium sunt relati, ut vendere actionem nequeant secus tamen si jure civium, quod solus princeps ipsis concedit interque regalia refertur. *Struv. Exercit. 50. §. 50.* utantur. Hoc enim casu cessiones ab ipsis factæ firmæ manent, quousque usurariæ pravitatis argui nequeunt. *Sreyck. ad Laut. p. m. 517.* Si quis tamen forsan sibi moveret scrupulum de alimoniis à Judæo percipiendis prout proclives haud pauci reperiuntur *arg. L. 8. ff. de condit. Inst.* satius ageret si ab ista abstineret, scrupulo nondum evulso. Cum merito omnis actio judicio in anticipi hærente quid bonum quidve malum, suspendenda quippe cum discussa nondum dubitatione ad agendum sese determinare peccandi propositum aut legis saltem neglectum involvat uti nervose refert *Pufendorff. in Tractatu suo de offic. hom. & civ. lib. 1. cap. 1. §. 7.*

TH. XI.

Cum itaque emtio ista cum Judæis aliisque Barbaris

B 2

licet

licet gentibus queat celebrari, multo magis inter Protestantes, diversæque religioni addictos poterit iniri, omni discrimine in sensu politico quoad religionem inter illos sublato *Recess. Imp. noviss. de anno 1654.* Sed an etiam cum ægrotò quæstionis est. Negandum illud videtur per *L. 9. C. de professor. & medic. & L. 3. ff. de extraordin. cognit.* Verùm enim vero cum Lex saltem loquatur de medico patrumque inter illum & ægrotum de salute nullum esse statuatur, ob diversas ægrotantis pensitationes *Stryck. ad Laut. p. m. 104.* in aliis illud haud poterit obtinere, cum ægrotus omnia recte peragere queat *L. 20. L. 27. de transaction.* Sed quid de servis? Cum hodie inter Christianos servitus sit sublata, otiosæ potius quæstionis est, quam ut ei diutius insistamus, idemque etiam sere dicendum de hominibus propriis. Licet enim à natura servorum nonnihil participant, dum proles sequitur conditionem ventris & dominus eos vendere, locare & pignori dare *Struv. exercit. 40. §. 27.* emigrantes vindicare potest atque ad hos à servis fiat argumentatio *Schultz. in Synopsi instit. tit. de jur. person. re vera tamen sunt liberi, unde libimet ipsis acquirere bona possidere & commercia exercere possunt Gail. de pignor. obs. 8.*

TH. XII.

Diximus emtionem istam fieri de præstandis alimentis pro certo pretio §. 1. *de contr. emt. L. 3. ff. de contrab. emt. vid. Gail. Lib. 7. obs. 13.* Certum verò quid dicatur vid. *L. 6. ff. de reb. cred.* Dicitur præterea certum habito respectu relationis sive ad præsens sive ad præteritum sive ad futurum tempus *Laut. in comp. jur. p. m. 237.* Pretii verò istius quantitas quomodo sit determinanda, non adeo certum videtur quin ulteriori disquisitione indigeret. Sicuti au-

tem

tem in hoc contractu in determinandis alimentis ad personas euentes erit respiciendum ita etiam pretii ddinien- di habenda erit ratio. Aliud enim in infante vix cunas relin- quente. aliud in sene, alterum pedem jam tum in tumu- lo habente erit observandum. Quid enim si quis pro em- brione, cui quis à patre in testamento, quod vi patriæ po- testatis fieri potest §. 4. de tutel. §. 5. qui testam. tutores da- ri possunt, tutor datus est, alimenta ad vitam emat, quale pretium hic erit decernendum. Meo quidem iudicio arbi- trio contrahentium illud erit relinquendum. Si tamen quis pro ratione ætatis, quam pupillus præsumptione juris attingere potest, illud esset determinaturus, tantum æris, quantum pupillus intra decursum 100. annorum incom- parandis sibi alimentis esset erogaturus, exigi posse, statu- endum erit ex L. 56. ff. de usufr. cum iste sit vitæ finis lon- gissimæ cit. l. 56. vel si mavis illud ex sacro dignoscere vo- lumine secundum Pf. 90. v. 7. pro ratione 80. annorum erit determinandum.

TH. XIII.

Uti igitur ad ætatem ita etiam ad personas contractum hunc ineuntes erit respiciendum. Aliud igitur, si nobilis aliud si ignobilioris conditionis eum ineat, obtinebit. Sed quid si studiis operam navans eum inierit, san sumtus studi- orum quoque erunt suppeditandi. Negandum illud o- mnino videtur per L. 6. & 7. ff. de aliment. & cibar. legat. quâ quidem sumtus disciplinarum nisi expressa adfit testa- toris voluntas sub legato alimentorum non comprehendi continetur. Verum haud commode à legato titulo quip- pe lucrativo ad emtionem deduci posse argumentum exi- stimo. Accedit, quod ejusmodi contractum iniens scire debeat conditionem secum contrahentis. L. 19. ff. de R. J.

studiosumque haud vivere posse sine necessariis in Academicis sumptibus, unde adeos suppeditandos venditorem alimentorum etiam teneri, siquidem alimenta generaliter sumpta sumtus studiorum quoque comprehendant *Laut. in comp. jur. p. m. 357.* pene ausim affirmare licet alimentis ex contractu promissis sumtus studiorum non deberi plerumque statuunt *vid. Struv. Jprudent. p. m. 279.* Limitandum tamen hoc ipsum si & literis operam det nec pecuniam alio modo prodigat. Cessantibus enim studiis, cessant etiam impendia adeo ut hoc casu etiam filius studiorum sumtus conferre teneatur ad quod alias haud erat obstrictus *L. 50. ff. fam. hercis. vid. plurib. Stryck. de Success. ab intestato p. m. 1146.* Eum enim vere studiosum dici constat qui liberum cum lumine sumit unde illud omittens non debet gaudere Studiosorum privilegii licet in matriculam Universitatis sit receptus referente *Gail. lib. 2. obs. 118 n. 8.* nec civitas nisi strenue Studenti ea dare tenetur *Gail. cit. loc.* quamvis aufugienti cuidam ex Musaram castris, Martisque signa sequenti, non obstante quod in favorem saltem togatae militiae subsidia studiorum constituta ea suppeditata esse meminerim.

TH. XIV.

In hoc hic contractus utriusque contrahentis consensu §. *in. J. de obligat. ex cons.* unde unius non sufficere ad perficiendum istum, voluntatem *L. 1. §. 2. ff. de pactis,* sed alterius quoque requiri consensum, sine cujus interventu ne obligatio quidem nata *L. 55. ff. de O. & A.* ex haecenus apparet dictis. Ut autem mutuus requiritur consensus, ita liber quoque sit necessum est. Illud ipsum enim natura hujus contractus dicitur quippe qui descendit ex consensu cui nil tam contrarium quamvis & metus, *L. 116. de R. J.*
Nec

Nec obstat quod ad ea præstanda publicâ auctoritate quis adigi possit, ad quæ, si liberum ipsi de re sua disponendi concessum esset arbitrium se nunquam accommodasset. Hoc ipsum enim saltem extra ordinem, & non nisi urgente aliquâ necessitate aut utilitate quadam publicâ svadente obtinet. Quæ ipsa quidem utilitas publica, si manifesta est, merito ei privata cedere debet. *L. 3. C. de primip. arg. pr. J. de usucap.* Unde etiam cogente tali necessitatis telo non solum ad emendum vendendumque quis cogi potest *arg. L. 14. §. 1. ff. quemad. Servitus amitt. L. 12. pr. ff. de religiof. & sumt. fun.* verum etiam quo minus res suas vendat omni jure adigitur. Hinc etiam est, quod hosti *L. 21. C. Mandat. res suas, istas præsertim quæ ad stabilendam instruendamque spectant militiam vulgo Contrabande Wahren/ vide Ziegler. de Jur. Maj. lib. 1. cap. 41. §. 25.* vendere aut subministrareni ne queat ni quis hostium numero velit accenseri, cum non solum hostis sit, qui nobis vel cui nos publicè bellum decernimus *vid. L. 24. ff. de captiv. & postlim. revers. L. 118. de verb. signif. Grot. lib. 3. cap. 3 §. 1.* verum is quoque qui, quæ hosti placent facit *Grot. lib. 3. cap. 17. num. 3.*

TH. XV.

Cum igitur nihil magis liberæ obstat voluntati quam metus *L. 168. de R. J.* quæstio hic exoritur an emptio hæc meru contracta sit valida. Equidem cum communiter ad hoc ipsum respondeant affirmando, istaque sententia non infirmo adeo nitatur telo, nostrum eidem merito adjicimus calculum. Nec enim regulariter metus, justus licet, veluti verberum, cruciatus *L. 4. C. quod met. causa* licet per minas saltem illatus *Struv. exerc. 8. th. 13.* consensum indeque dependentes excludit actus, *§. 19. de except. l. fin.*

l. fin. C. eodem. Illius enim principium non est simpliciter extra agentem *L. 21. ff. quod met. causa L. 87. ff. de Acquir. & omitt. hered. eo*, quod coacta voluntas sit etiam voluntas *L. 25. ff. quod met. caus.* unde & metu promittens quoad se manet obligatus. *Vid. plur. Grot. lib. 2. cap. XI. §. 7.* Merito tamen hoc casu ejusmodi negotium metu contractum rescinditur indeque competens actio exceptione juris quodmet causa eliditur. *§. 1. J. de except. L. 9. §. 3. ff. quodmet causa L. 1. C. de rescind. vendit. L. 5. C. de inut. stipul.* Rescissione tamen plane non indiget matrimonium metu contractum, sed est ipso jure nullum ob infastos successus metum istum insequentes *cap. 17. §. 29. X. de sponsal.* adeo ut juvenis cum puella dormiens invente perque parentes compulsus ad matrimonium recedere queat ipsumque matrimonium sit nullum nisi sponte iterum subsequatur copula *Gail. lib. 2. Obs. 93. num. 28.* Nec autem merus solum obstat libera voluntati verum etiam error *L. 15. ff. de Jdict. L. 19. ff. de in officioso testam. L. 17. ff. de R. J.* qui circa substantialia negotii commissus veloci circa individuum quicum quis erat contracturus vel pretium, negotium reddit ipso jure nullum *L. 9. ff. de contrab. emt.* Nec *Obst. L. 1. §. 4. ff. de V. O.* Supponitur enim istic casus, ubi ad certam quantitatem à stipulatore non est respectum ut proinde facile etiam in minorem summam stipulator fuerit consensus. Sed cum ad certam summam ementis intentio in hoc contractu sit restricta aliud omnino etiam hic dicendum. *Stryck. ad Lauterb. p. m. 501.*

TH. XVI.

Solent interdum ea etiam à contrahentibus adhiberi, quæ licet à limine negotii hujus repellerentur tamen illud

illud ipsum facerent subsistere, quo etiam referenda videtur manuum ab utraque parte conjunctio. Toto enim illud accidere videmus die inter mercatores inprimis qui vix rite satis negocia sua procurari existimant, nisi manibus magno interdum cum strepitu in vicem junctis. Quod ipsum licet inveterato quidam mori apud ipsos sit tribuendum haud tamen necessitatem quandam exinde censeo inferendam. Ambabus tamen & illud ulnis largior, inde magis animum deliberatum, consensumque confirmatum majorem imo elucescere fidem. *vid. Wehner, observat. prædic.* voce *Handgegebener Treu*. Firmi enim foederis pangendi stabiliendique exordium à porrigenda manu dextra ut plurimæ gentes sic nostri præsertim Germani facere solebant eo forsitan indicaturi, pro fide semel data, nec manus, quæ homini pro hasta armis & ense data *vid. Grot. lib. 1. cap. 2. §. 1. num. 4.* sese in omni discrimine adhibere haudquaquam detrectare. Quin imo tanta dextræ dationis efficacia, ut haud raro vim juramenti habeat, præsertim si ab illustribus, nobilibusque facta apud quos haud infrequens est data dextrâ bey Cavalliers Parohi oder bey Treu und Glauben sese obligare. *vid. Gail. lib. 2. obs. 59. num. 7.*

TH. XVII.

Vitalitii igitur hoc contractu legitime inito inde utrinque directa ex negotio quippe bilateraliter statim ab initio provenit obligatio, quæ tamen non ita adhæres transiit & venditoris hæres ad alimenta emtoris hæredi isteque venditoris hæredi ad pretium sui causa teneatur exsolvendum. Licet enim regulariter omnis obligatio ex contractu ad hæres utrinque transeat *L. 49. ff. de Oblig. & action. L. 9. ff. de probat. l. 14. ff. de acquir. & amitt. possession. aliquan-*

aliquando tamen id ipsum aliter se habet, *arg. l. 202. ff. de reg. jur.* Fallit enim si inter contrahentes conventum ut negotium inter eos peractum tam diu valeat, quoad contrahentes velint, tum enim obitu, penes quem erat jus eligendi finitur *l. 4. ff. locat.* cum ea, quæ ad bene placitum concessa morte revocata censeantur. Ultimus quippe humanæ voluntatis terminus mors est & moriendo velle definit homo *ciu. L. 4.* Deinde etiam morte extinguitur obligatio si tale sit negotium quod personæ cohæret §. 4. & 5. *J. de societate* quo cum & merito causa alimentorum referatur quippe quæ morte finitur *Gail. lib. 2. Obs. 88. num. 13.* nulla certe dubitandi subest ratio, quin obligatio cum ipso contrahente extingvatur, nec ad hæredes ullâ ratione queat pertransire.

TH. XVIII.

Coronidis denique loco emtionis redituum ad vitam, magnam quippe cum nostra affinitate habentis aliquam inferre mentionem operæ videtur esse pretium. Ipsos itaque quod attinet reditus, quatenus nimirum pro jure reditus recipiendi sumuntur definiente *Lauterb. in compend. jur. p. m. 228.* nihil aliud sunt quam jus in re certam quotannis præstationem exigendi venditione & quasi traditione constitutum. A mutuo potissimum in eo differunt, quod in hac emtione redituum illico fors tanquam pretium in venditorem transferatur, ita quidem, ut, emtori, quousque quidem venditor exsolvit reditus eam repetere sit denegatum, secus ac in mutuo ubi liberum juxta legem conventionis revocandi sortem creditori concessum est arbitrum *vid. Gail. lib. 2. obs. 7. n. 6.* Annumerantur autem hi reditus præsertim irredimibiles *III. ablöbliche Renten* rebus immobilibus, unde possidens a satis-

à satisfando liberatur *L. 15. ff. qui satisfacere cogantur*, de-
tractantemque redditus exsolvere, interdicto uti posside-
tis convenire potest *Gail. lib. 2. obs. 10. n. 6.*

TH. XIX.

Cavendum tamen in hac emtione redituum, ne
ultra summam determinatam in *Policey Ordnung* de
anno 1577. tit. 17. Und nach dem verb. Sollen mit hun-
dert Gulden Haupt-Geldes nicht mehr dann fünf
Gulden jährlich verkauffet werden. Quod enim ultra
justam pensionem est tanquam usurarium deducitur, nisi
emtio redituum sit ad vitam ubi etiam citra usurarium pra-
vitatem ultra quantitatem citata ordinatione expressam
procedere licet ob incertitudinem lucri vi cujus etiam vi-
talitii emtio sustinetur licet emens 2000. florenis alimen-
ta ad vitam tertio vel quarto die post emtionem contractam
obierit. Nec remedium *l. 2. C. de rescind. vendit* hic
locum habet *vid. Sande lib. 3. decis. frific. tit. 4. def. 17.* Habet
enim ista emtio magnam affinitatem cum emtione spei de
qua *vid. l. 8. ff. de Contrab. emt.* vel etiam jactus retis *L. 12. ff. de action. emti.* Uti autem in emtione spei ad omne
pretium quis tenetur exsolvendum licet nec quicquam
vel natum ibi sit vel captum *L. 8. §. 1. ff. de contr. emt.* nec
venditor etiam conqueri potest licet captum longe pretii
quantitatem excedat *L. 12. ff. de action. emt.* Neuter enim
ob lucrum incertum se læsum esse dicere potest, ita etiam
in emtione alimentorum ad vitam nulla hic querela vel
restitutio habebit locum adeoquidem ut uterque etiam
in foro conscientia sit securus ubi enim ex actu aliquo per-
inde commodum ac incommodum sentit lædi non dicitur
l. 10. ff. de reg. jur. §. 3. J. de contrab. emt. si casu præter ex-
pectationem percipiat commodum, cum sola incertitudo
anfam

ULB Halle
002 716 64X

3

s. 6.

DISSERTATIO JURIDICA 1708, 8³²
De

EMPTIONE VITALITII,

Quam
RECTORE HUIUS UNIVERSITATIS MAGNIFICENTISSIMO,
REVERENDISSIMO ET ILLUSTRISSIMO DOMINO,
DOMINO

PHILIPPO WILHELMO,
S. R. I. COMITE de BOINEBURG,

SACRÆ CÆSARÆ MAJESTATIS CONSILIARIO INTIMO &
CAMERARIO, nec non METROPOLITANARUM ECCLE-
SIARUM, MOGUNTINÆ & TREVIRENSIS CA-
NONICO CAPITULARI SENIORE,
EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNTINI CON-
SILIARIO INTIMO, ac CIVITATIS TERRITORIÏQUE
ERFURTENSIS PRO-PRINCIPLE
DOMINO SUO GRATIOSISSIMO &c.

PRÆSIDE

DOMINO

RUDOLPHO HENRICO Siegler /

J. U. D. P. P. E. & Coll. Sax. DECANO.

placide eruditorum disquisitioni submitit
AUTOR & RESPONDENS

Henricus Caspar Harding, Hildesius Saxo-
Saxonique Collegii Collegiatus

die 23. Maji Anno clō Iccviii. *id. 24. 14.*

ERFFURTI,

Zypis Groschianis, Acad. Typogr.